

ridicate sub impulsul stăpînirii maghiare și al bisericii catolice, ca : Biserica Neagră din Orașul Stalin, catedralele din Alba Iulia și Sebeș ș.a.

În ceea ce privește arhitectura Țării Românești și a Moldovei, noutatea rezultă nu din materialul înfățișat — în esență același ca în volumul anterior al autorului — ci din rigoarea analizei științifice a problemelor, din grija permanentă de a înfățișa evoluția formelor arhitectonice paralel cu transformările politice, economice și sociale ale Principatelor Române. Aceeași linie este urmată în capitolele următoare, privind arhitectura militară, mănăstirească și civilă, în care, alături de cunoscutele monumente din Țara Românească și Moldova, sînt cercetate și cetățile bisericesti ale sașilor, castelul din Hunedoara, alte castele și case orașenești din Transilvania.

A treia parte a volumului prof. Gr. Ionescu, consacrată arhitecturii în timpurile moderne și contemporane, începe printr-o scurtă privire asupra problemelor urbanistice, de la primele realizări din timpul Regulamentului Organic pînă la aspectele negative ale încercărilor de sistematizare a Capitalei din anii dintre cele două războaie mondiale. Apoi autorul evidențiază curențele de arhitectură care domină epoca, operele de valoare rezultate, dar și haosul producției arhitectonice, privită în ansamblul ei. Se termină arătînd realizările, lipsurile și perspectivele de viitor ale arhitecturii în epoca construirii socialismului.

Condensarea unui material atît de bogat într-un volum de proporții reduse a fost cu puțință numai datorită excepționalelor calități de expunere ale prof. Gr. Ionescu. Reducerea descrierilor de monumente la esențial, alegerea chibzuită a ilustrațiilor și conciziunea redactării (ceea ce autorul numește modest „forma rezumativă a textului”) face din această „relatare” un instrument de lucru folositor nu numai studenților pentru care a fost scrisă, ci și cercetătorilor în genere. Faptul că lucrarea și-a atins pe deplin scopul nu înseamnă însă să uităm promisiunea distinsului autor de a ne da, în formă lărgită și pe baze noi, atunci cînd condițiile vor îngădui, un *Tratat de istoria arhitecturii românești*.

R. C.

PAUL PETRESCU, PAUL STAHL, și arh. ANTON DIMBOIANU, *Arhitectura din Muzeul satului*, Buc., <1956>.

În lipsa unei lucrări de sinteză despre arhitectura țărănească, publicarea unui volum înfățișînd cele mai reprezentative clădiri satești din țară este de un deo-

sebit interes. Lucrarea, prezentată cu mult gust în format de album, începe printr-o scurtă introducere în care se precizează noțiunile esențiale privind modul de împărțire al casei țărănești, tehnica de construcție și elementele decorative.

Urmează descrierea monumentelor, în număr de 25 : 24 case, din colțurile cele mai variate ale țării, și o biserică de lemn din Maramureș; precizăm că cercetarea cuprinde toate clădirile Muzeului. Descrierea este bazată în primul rînd pe imagine : fotografii și desene, abundente și excelent executate, înfățișează vederi exterioare și interioare, detalii de decorație, vetre, anexe gospodărești. Nu ar fi fost de prisos și cîte un plan, eventual și pentru cîte o curte cu gospodărie mai organizată. Ilustrațiile sînt însoțite de un text concis, cuprinzînd date sumare asupra mediului geografic, tipului și condițiilor economice ale satului cărui aparține clădirea respectivă, apoi descrierea propriu-zisă a locuinței : tehnica de construcție, așezarea încăperilor cu modul de încălzire, elementele ornamentale, acareturile. Explicațiile sînt clare, interesante, judicioase¹.

Volumul *Arhitectura din Muzeul satului*, nefiind un ghid al muzeului, nu se atinge de problema mobilierului și a uneltelor din case, ce fac parte integrantă din Muzeu și au o mare însemnătate artistică și etnografică. Ca o prezentare arhitectonică a clădirilor, el poate fi de un real folos arhitecților, etnografilor, decoratorilor, precum și publicului cultivat atras de frumusețile celui mai viu din muzeele țării.

R. C.

SCURTĂ ISTORIE A ARTELOR PLASTICE ÎN R.P.R.,
I — *Arta Românească în epoca feudală*,
București, Ed. Acad. R.P.R., 1957, p. 306.

Publicarea primului volum din *Scurta istorie a artelor plastice în R.P.R.*, consacrat epocii feudale, constituie o dată în istoriografia artei românești, fiind vorba, după cum arată acad. prof. G. Oprescu în prefață, de „prima încercare de a îmbrățișa într-un tot unitar fenomenul artistic din țara noastră”. Menirea lucrării este, pe de o parte, de a înfățișa manifestările artistice în ansamblul lor și în raporturile lor cu fenomenele politice, economice și sociale care le-au determinat, pe de altă parte, de a oferi cititorului nespecialist un îndrumător ușor de mînit, permițîndu-i să situeze în timp și în spațiu monumentele de arhitec-

¹ O rezervă am avea de făcut, la casa din Curtișoara, privind afirmația autorilor că „această casă este o interpretare țărănească a locuinței fortificate boierești de tipul culei din orînduirea feudală” (p. 14). În realitate, clădirea înfățișată, spre deosebire de alte locuințe țărănești din regiunea deluroasă a Olteniei,

este lipsită de orice element de întărire, putînd fi ușor atacată prin cele trei laturi pe care se întinde prispă, fără să mai vorbim de scara *exterioară*. Există cel mult o vagă asemănare de formă cu tipul de locuință pomenit, poate, cum spun autorii, sub influența celebrei cule din localitate.